

Uppföljande granskning av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet

Region Dalarna

Juni 2026

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Dalarna genomfört en uppföljande granskning av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet. Granskningens syfte är att ge underlag för att kunna bedöma om regionstyrelsen vidtagit erforderliga åtgärder för att säkerställa tryggheten för förtroendevalda.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen *inte helt har* vidtagit erforderliga åtgärder för att säkerställa tryggheten för förtroendevalda. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga svar och bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Vilka åtgärder har Regionstyrelsen, efter tidigare granskning, vidtagit för att säkerställa sitt ansvar för de förtroendevaldas trygghet?	Delvis
2. Har de synpunkter och rekommendationer som lämnats av PwC i samband med tidigare granskningar beaktats? Innebär vidtagna åtgärder: <ul style="list-style-type: none"> att regionstyrelsen tydliggjort i vilken omfattning regionen ska svara för de förtroendevaldas trygghet? att säkerhetspolicyn har uppdaterats? att beredskapen för utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden förbättrats? att det idag finns rutiner för att följa upp och återrapportera incidenter? att det finns etablerade samverkansformer med andra aktörer som ansvarar för förtroendevaldas säkerhet? att utbildningar för förtroendevalda genomförs?	Delvis
3. Har det förebyggande arbetet utvecklats och beaktas inom ramen för detta i tillräcklig grad de risker som hot och hat på sociala medier innebär?	Delvis
4. Bedöms regionen leva upp till lagstiftningens krav på skydd för vissa förtroendevalda?	Delvis
5. Har några särskilda insatser eller åtgärder vidtagits inför valet i september år 2026?	Nej
6. Hur upplever förtroendevalda i Region Dalarna sin trygghet i dagsläget?	Delvis
7. Hur ser Region Dalarnas samarbete ut med de politiska partierna?	Nej

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen. Dessa bygger på tidigare lämnade rekommendationer som efter genomförd granskning inte bedöms fullt ut hanterade eller åtgärdade:

- Tydliggör i styrande dokument på vilket sätt och i vilken omfattning Region Dalarnas ska ansvar för de förtroendevaldas trygghet, utöver kraven i gällande lagstiftning.
- Utveckla systematiken i det förebyggande arbetet för förtroendevaldas trygghet. I detta bör särskilt beaktas olika grupper av förtroendevalda utifrån olika behov av åtgärder vid utsatthet samt risken för att bli utsatt. Det förebyggande arbetet kan exempelvis handla om att införa en systematik kring informations- och utbildningsinsatser, genomförandet av lokala trygghetsundersökningar samt framtagande av anvisningar och checklistor. Utbildningsinsatser bör genomföras vid fler tillfällen än i samband med att mandatperioden startar.
- Säkerställ att Regionkontoret har ett tillräckligt skal- och tillträdesskydd i syfte att stärka skyddet mot förtroendevalda.
- Analysera risken för att förtroendevalda utsätts för otillåten påverkan och vid behov samverka med de politiska partierna, Polismyndigheten och kommunerna i Dalarna i syfte att identifiera ändamålsenliga motåtgärder för att förebygga och förhindra försök till otillåten påverkan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte och revisionsfrågor.....	5
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	6
Granskningsresultat	8
Vidtagna åtgärder.....	8
Hantering av lämnade rekommendationer.....	9
Det förebyggande arbetet	12
Lag om krav på skydd för vissa förtroendevalda	13
Åtgärder inför valet i september 2026	14
De förtroendevaldas upplevelse av tryggheten i Region Dalarna	14
Samarbetet med de politiska partierna.....	16
Samlad bedömning.....	17
Rekommendationer.....	17

Inledning

Bakgrund

PwC genomförde under år 2022 en granskning av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet. Syftet med granskningen var att bedöma om regionen på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt arbetade med att säkerställa de förtroendevaldas trygghet. Bakgrunden till granskningen var att de förtroendevalda revisorerna då, inför valet 2022, såg en risk i att hot, våld, trakasserier eller olika utomparlamentariska aktioner riktade mot förtroendevalda kunde öka.

I granskningen bedömde PwC att regionen inte bedrev ett ändamålsenligt och tillräckligt arbete med att säkerställa de förtroendevaldas trygghet. Vi delade i allt väsentligt PwC:s bedömning samt framhöll att det fanns skäl för regionstyrelsen att diskutera, noga överväga samt inte minst tydliggöra i vilken utsträckning och på vilket sätt regionen ska ta ansvar för de förtroendevaldas trygghet.

Efter granskningen har riksdagen från och med 1 juli 2025 skärpt lagstiftningen inom området. Genom ett tillägg i kommunallagen åläggs kommuner och regioner att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda vissa hel- och deltidssarvoderade förtroendevalda genom att eliminera risker för ohälsa och olycksfall. Lagstiftningen förutsätter dessutom att kommuner och regioner säkerställer att de förtroendevalda får nödvändig utbildning för att kunna undvika risker. SKR som är kommunerna och regionernas intresseorganisation har också tagit fram omfattande metodstöd som kan användas i arbetet med att bli a reducera riskerna för förtroendevalda.

Revisorerna i Region Dalarna bedömer att riskerna inför 2026 års val inte är mindre än inför 2022 års val och ser därför skäl i att genomföra en uppföljande granskning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag för att kunna bedöma om regionstyrelsen vidtagit erforderliga åtgärder för att säkerställa tryggheten för förtroendevalda. Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Vilka åtgärder har Regionstyrelsen, efter tidigare granskning, vidtagit för att säkerställa sitt ansvar för de förtroendevaldas trygghet?
2. Har de synpunkter och rekommendationer som lämnats av PwC i samband med tidigare granskningar beaktats? Innebär vidtagna åtgärder:
  - att regionstyrelsen tydliggjort i vilken omfattning regionen ska svara för de förtroendevaldas trygghet?

- att säkerhetspolicyn har uppdaterats?
  - att beredskapen för utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden förbättrats?
  - att det idag finns rutiner för att följa upp och återrapportera incidenter?
  - att det finns etablerade samverkansformer med andra aktörer som ansvarar för förtroendevaldas säkerhet?
  - att utbildningar för förtroendevalda genomförs?
3. Har det förebyggande arbetet utvecklats och beaktas inom ramen för detta i tillräcklig grad de risker som hot och hat på sociala medier innebär?
  4. Bedöms regionen leva upp till lagstiftningens krav på skydd för vissa förtroendevalda?
  5. Har några särskilda insatser eller åtgärder vidtagits inför valet i september år 2026?
  6. Hur upplever förtroendevalda i Region Dalarna sin trygghet i dagsläget?
  7. Hur ser Region Dalarnas samarbete ut med de politiska partierna?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6§.
- Revisionsrapport/er: Granskning av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet, PwC, juni 2022.
- Praxis på området (bland annat SKR:s enkätundersökning om hot och hat mot förtroendevalda, 2022) samt lokala styrande dokument inom området.

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av granskningen av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet som genomfördes under 2022.

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnad revisionsrapport. Inhämtande av lägesbeskrivningar genom intervjuer med berörda tjänstemän och urval av förtroendevalda. Inhämtande av kompletterande underlag för granskning och verifiering av genomförda

åtgärder och utveckling samt övrig materialinsamling nödvändig för att kunna besvara frågeställningarna.

Granskningen har skett genom:

- Dokumentstudier av framför allt:
  - Riktlinje Våld och hot (RS 2024/505), daterad 2024-03-11.
  - Säkerhetspolicy Region Dalarna (RS 2024/544), odaterad.
  - Utbildningsmaterial "Säkerhet" (daterad 2023-04-17)
  - Agenda "Förtroendemannautbildning 2023-01-25"
- Intervjuer har genomförts med:
  - Regionens säkerhetschef
  - Regionstyrelsens presidium
  - Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium
  - Kollektivtrafiknämndens presidium
  - Kultur- och bildningsnämndens presidium
- Enkätundersökning till samtliga förtroendevalda i Region Dalarna i syfte att undersöka förekomst av hot och våld, kännedom om rutiner/ stöd samt kunskap eller behov av kunskap inom området. Enkätresultatet har jämförts med resultatet från enkätundersökningen i granskningen år 2022. Totalt skickades enkäten ut till 215 förtroendevalda. Svarsfrekvensen i enkäten uppgick till 21 procent (46 stycken förtroendevalda), att jämföra med en svarsfrekvens på 19 procent (47 stycken förtroendevalda) för enkätundersökningen år 2022. Tre påminnelser skickades ut och nämndernas presidium uppmuntrades att påminna om enkäterna i lämpliga forum. Den låga svarsfrekvensen kan bero på att en del förtroendevalda är ersättare och inte bevakar sin @regiondalarna.se - mejl. Trots att svarsfrekvensen är relativt låg ser vi att enkätresultatet ger värdefull information och är relevant att använda som revisionsbevis utifrån att urvalet omfattade hela populationen (samtliga förtroendevalda i Region Dalarna). Enkätresultatet tillsammans med intervjuer och dokumentstudier ger oss en helhetsbild som den revisionella bedömningen grundar sig på.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Vidtagna åtgärder

Revisionsfråga 1: Vilka åtgärder har Regionstyrelsen, efter tidigare granskning, vidtagit för att säkerställa sitt ansvar för de förtroendevaldas trygghet?

lakttagelser

Av intervjuerna framkommer att följande åtgärder har vidtagits efter tidigare granskning:

- Framtagande av en ny säkerhetspolicy
- Framtagande av en reviderad riktlinje för hot och våld (i denna omnämns dock inte förtroendevalda specifikt)
- Åtgärder kopplat till ny lagstiftning ("Stärkt skydd för vissa förtroendevalda") innefattandes bland annat vakter vid regionfullmäktiges sammanträden samt utredning och pågående arbete med säkerhetshöjande åtgärder kopplat till skal- och tillträdesskyddet på Regionkontoret där regionråden har sin arbetsplats samt där regionstyrelsen sammanträder.
- Genomfört informations- och utbildningstillfällen med förtroendevalda som målgrupp
- Hanterat händelser och situationer vid behov.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 1: Vilka åtgärder har Regionstyrelsen, efter tidigare granskning, vidtagit för att säkerställa sitt ansvar för de förtroendevaldas trygghet?

Vi kan se att Regionstyrelsen, efter tidigare granskning, vidtagit vissa åtgärder för att säkerställa sitt ansvar för de förtroendevaldas trygghet. De åtgärder som vidtagits bedöms som relevanta. Vi ser dock att tillräckliga åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer inte vidtagits fullt ut samt att vissa är pågående, exempelvis kopplat till skal- och tillträdesskyddet i Regionkontoret. Vi ser att de tidigare lämnade rekommendationerna avseende en systematik i det förebyggande arbetet samt att tydliggöra Region Dalarnas ansvar för de förtroendevaldas trygghet kvarstår.

Hantering av lämnade rekommendationer

Revisionsfråga 2: Har de synpunkter och rekommendationer som lämnats av PwC i samband med tidigare granskningar beaktats? Innebär vidtagna åtgärder:

- *att regionstyrelsen tydliggjort i vilken omfattning regionen ska svara för de förtroendevaldas trygghet?*
- *att säkerhetspolicyn har uppdaterats?*
- *att beredskapen för utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden förbättrats?*
- *att det idag finns rutiner för att följa upp och återrapportera incidenter?*
- *att det finns etablerade samverkansformer med andra aktörer som ansvarar för förtroendevaldas säkerhet?*
- *att utbildningar för förtroendevalda genomförs?*

lakttagelser

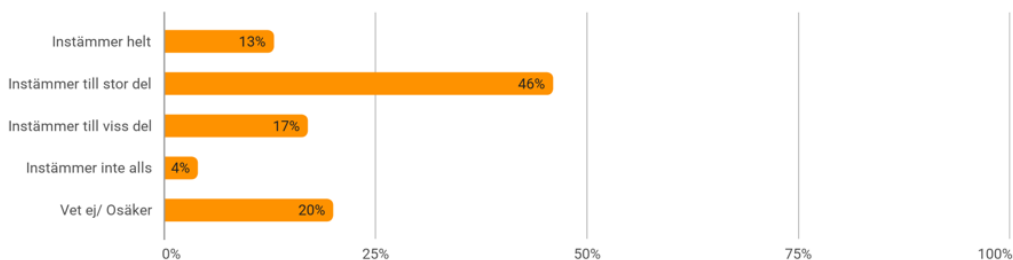
Utifrån intervjuer, dokumentstudier och enkätresultat så kan vi notera att en ny säkerhetspolicy har uppdaterats och tagits fram liksom nya riktlinjer för hot och våld. Dessa beskriver dock inte i vilken omfattning regionen ska svara för de förtroendevaldas trygghet, eller hur roll- och ansvarsfördelningen ser ut mellan regionerna, partierna och de förtroendevalda. Av intervjuerna med presidierna framgår att det upplevs som tydligt vad regionens ansvar är för de förtroendevalda, men att det inte framgår helt tydligt i styrdokument hur ansvarsfördelningen ser ut i relation till lagstiftning och egna uppdrag.

Vidare ser vi att beredskapen för utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden har förbättrats genom införande av vakter vid regionfullmäktiges sammanträden. Vidare pågår arbete med att stärka skal- och tillträdesskyddet vid Regionkontoret, ett arbete som pågår och inte är slutfört vid tidpunkten för denna granskning. Likt tidigare finns en rutin för att riskbedöma och riskanalysera respektive sammanträde utifrån ärendenas art från möte till möte.

Av enkätresultatet framgår att det finns en varierad bild över hur förtroendevalda upplever att skyddet av de förtroendevalda och beredskapen för till exempel utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden är tillräckligt och ändamålsenligt eller ej. Vi noterar dock att 59 procent instämmer helt eller till stor del i enkätundersökningen, att jämföra med 28 procent år 2022.

Diagram 1 – Enkätresultat avseende skydd vid utomparlamentariska aktioner

Jag upplever att skyddet av de förtroendevalda och beredskapen för till exempel utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden är tillräckligt och ändamålsenligt.

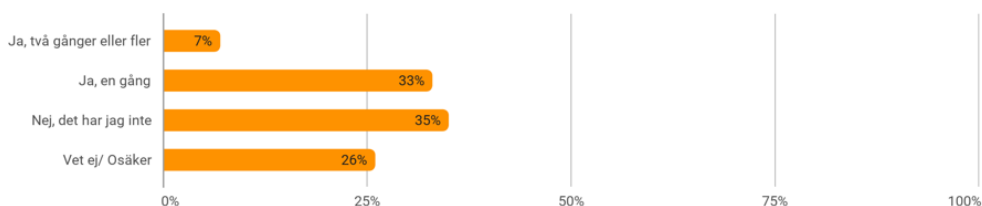
Det finns inga framtagna rutiner för att följa upp eller återrapportera incidenter. De förtroendevalda rapporterar inte heller in eller registrerar händelser av hot eller våld på något strukturerat sätt, utan vid allvarliga händelser informeras säkerhetschefen. Ingen trygghetsundersökning riktad till förtroendevalda i Region Dalarna har genomförts, däremot finns aggregerat resultat kopplat till regioner i Brå:s undersökning *Politikernas trygghetsundersökning 2025*.

Säkerhetschefen uppger att denne har löpande dialog med Polismyndigheten. Däremot finns ingen regelbunden kontakt eller etablerade forum med kommunerna i länet. Det uppges dock att länet är relativt litet och att säkerhetschefen med jämna mellanrum, om än inte regelbundet, träffar säkerhetscheferna i kommunerna. Det uppges inte finnas något behov av en mer regelbunden kontakt eller dialog.

Vad gäller utbildning för förtroendevalda framgår det av enkätresultatet att cirka 4 av 10 förtroendevalda som besvarade enkäten har fått information eller utbildning i hur man som förtroendevald kan förebygga hot- och våldssituationer. Mer än var tredje respondent uppgav att de inte tagit del av information eller utbildning, och cirka var fjärde respondent svarade att de var osäkra eller inte visste om de fått sådan information eller utbildning. Inga signifikanta skillnader mot resultatet år 2022 noteras.

Diagram 2 – Enkätresultat avseende information eller utbildning riktad till förtroendevalda

Jag har under denna mandatperiod (2022–2026) fått information eller utbildning i hur jag kan förebygga hot- och våldssituationer riktad mot mig som förtroendevald i Region Dalarna.

Under mandatperioden har det genomförts informations- och utbildningsinsatser, bland annat en förtroendemannautbildning genomfördes 2023-01-25 som riktades till regionfullmäktige, nämnders ledamöter samt politiska sekreterare. Det finns dock ingen samlad statistik över hur många förtroendevalda som deltog. Av agendan för utbildningen framgår att säkerhetsansvarig höll ett pass om "hot och våld, omvärldspåverkan". Vi har inom ramen för granskningen tagit del av informations- och utbildningsmaterialet. Av intervjuer framgår även att närliggande utbildningar har genomförts med regionfullmäktige som målgrupp under år 2025 och 2026, bland annat en utbildning om otillbörlig informationspåverkan den 16:e februari 2026 samt en utbildning om välfärdsbrottslighet under år 2025.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga: 2. Har de synpunkter och rekommendationer som lämnats av PwC i samband med tidigare granskningar beaktats? Innebär vidtagna åtgärder:

- *att regionstyrelsen tydliggjort i vilken omfattning regionen ska svara för de förtroendevaldas trygghet?*
- *att säkerhetspolicyn har uppdaterats?*
- *att beredskapen för utomparlamentariska aktioner i samband med offentliga sammanträden förbättrats?*
- *att det idag finns rutiner för att följa upp och återrapporera incidenter?*
- *att det finns etablerade samverkansformer med andra aktörer som ansvarar för förtroendevaldas säkerhet?*
- *att utbildningar för förtroendevalda genomförs?*

Vi kan se att flera, men inte samtliga synpunkter och rekommendationer som lämnades i tidigare granskning har beaktats. Vi ser exempelvis att säkerhetspolicyn har aktualiserats och reviderats, men att det inte är tydligare dokumenterat vilket ansvar Region Dalarna tar för förtroendevaldas trygghet och säkerhet. Detta skulle med fördel kunna framgå av säkerhetspolicyn. Vidare ser vi att det saknas rutiner för att följa upp och återrapporera incidenter och att mer än var tredje förtroendevald som besvarade enkäten uppger att de inte fått någon information eller utbildning på området under denna mandatperiod.

Det förebyggande arbetet

Revisionsfråga 3: Har det förebyggande arbetet utvecklats och beaktas inom ramen för detta i tillräcklig grad de risker som hot och hat på sociala medier innebär?

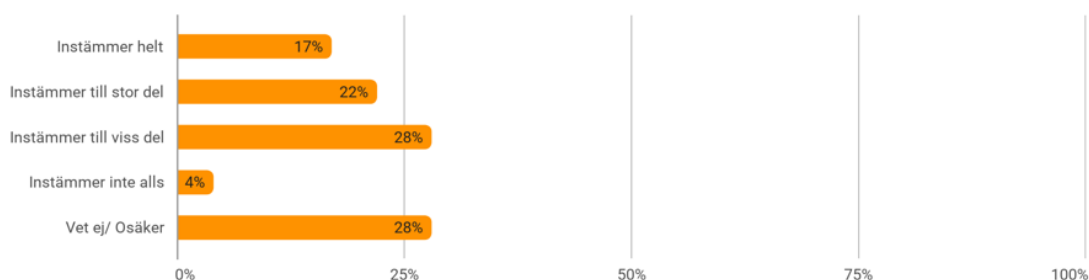
Iakttagelser

Det förebyggande arbetet har främst utvecklats på så sätt att vakter har införts regionfullmäktiges sammanträden samt att informations- och utbildningstillfällen genomförts under mandatperioden.

Av enkätresultatet noterar vi att mer än var fjärde förtroendevald som besvarat enkäten endast till viss del instämmer i att det bedrivs ett aktivt förebyggande arbete för att motverka hot och våld bland förtroendevalda i Region Dalarna. Jämfört med år 2022 ses en tydlig förbättring då endast 21 procent av respondenterna instämde helt eller till stor del i påståendet, jämfört med 39 procent år 2026.

Diagram 3 – Enkätresultat avseende upplevelsen av det förebyggande arbetet

Jag upplever att det bedrivs ett aktivt förebyggande arbete för att motverka hot och våld bland förtroendevalda i Region Dalarna.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 3: Har det förebyggande arbetet utvecklats och beaktas inom ramen för detta i tillräcklig grad de risker som hot och hat på sociala medier innebär?

Det har genomförts förebyggande åtgärder i form av införandet av vakter vid fullmäktiges sammanträden samt informations- och utbildningsinsatser. Av enkätresultaten framgår en positiv utveckling jämfört med år 2022, men fortfarande instämmer var fjärde förtroendevald som besvarat enkäten endast till viss del i att det bedrivs ett aktivt förebyggande arbete för att motverka hot och våld bland förtroendevalda i Region Dalarna. Sammantaget bedömer vi att det finns ett visst förebyggande arbete kopplat till förtroendevaldas trygghet och säkerhet, men att det kan stärkas ytterligare.

Lag om krav på skydd för vissa förtroendevalda

Revisionsfråga 4: Bedöms regionen leva upp till lagstiftningens krav på skydd för vissa förtroendevalda?

lakttagelser

Sedan den 1 juli 2025 har kommuner och regioner ett tydligare ansvar för trygghet och säkerhet för förtroendevalda. Genom ett tillägg i Kommunallagen åläggs kommuner och regioner att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda vissa hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda, genom att eliminera risker för ohälsa och olycksfall. Dessutom förutsätter lagen att kommuner och regioner säkerställer att de förtroendevalda får nödvändig utbildning för att kunna undvika risker.

Vid intervju med säkerhetschef framhålls att en åtgärd med anledning av den nya lagstiftningen är att införa vakter vid regionfullmäktiges sammanträden. Vakterna har funnits på plats vid fullmäktiges sammanträden sedan hösten 2025 och det finns en framtagen instruktion kopplat till deras roll. Detta uppges också vara i linje med den framtagna *Säkerhetspolicyn* (RS 2024/544) där förtroendevalda bland annat omnämns:

*”Patienter, resenärer, besökare, studerande, medarbetare **och förtroendevalda** ska vara trygga i regionens lokaler och verksamheter, vilket omfattar ett säkerhetsarbete som adresserar fysisk säkerhet, hot och våld och brandskydd med utgångspunkt i ”Det robusta sjukhuset”.*

Vad gäller regionstyrelsen och nämndsammanträden finns inga vakter på plats, då det inte är öppna möten utan istället finns det möjlighet att tillkalla ordningsvakter till Regionkontoret där regionråden har sina arbetsplatser och där regionstyrelsen sammanträder i de egna lokalerna.

Säkerhetschef uppger i intervju att det kvarstår ett arbete med att förbättra och stärka skal- och tillträdesskyddet på Regionkontoret. Det har gjorts en inventering och det finns framtagna förslag på åtgärder för att komma till rätta med de brister och risker som identifierats. Det beskrivs vara ett pågående arbete.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 4: Bedöms regionen leva upp till lagstiftningens krav på skydd för vissa förtroendevalda?

Vi bedömer att regionen delvis lever upp till lagstiftningens krav på skydd för vissa förtroendevalda. Vi ser att åtgärder har vidtagits, men konstaterar att det finns kvarstående brister som behöver åtgärdas kopplat till skal- och tillträdesskyddet i Regionkontoret.

Åtgärder inför valet i september 2026

Revisionsfråga 5: Har några särskilda insatser eller åtgärder vidtagits inför valet i september år 2026?

lakttagelser

Av intervju med säkerhetschef framgår att inga särskilda insatser eller åtgärder har planerats eller vidtagits inför valet i september 2026. I stället planeras för informations- och utbildningsinsatser efter valet, kopplat till den kommande mandatperioden. I intervjuerna med presidierna framhålls att partierna, om än i varierande utsträckning, tillhandahåller egna informations- och utbildningsinsatser kopplat till valet i september utifrån perspektiven säkerhet och trygghet. På så sätt upplevs det finnas stöd att tillgå även om det primärt inte tillhandahålls av Region Dalarna. Det framhålls även att det är som partimedlemmar och kandidater till de politiska församlingarna som arbetet i valrörelsen sker inom, varför det upplevs som naturligt att partierna själva tar ett större ansvar i de direkta frågor som rör trygghet och säkerhet kopplat till valrörelsen.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 5: Har några särskilda insatser eller åtgärder vidtagits inför valet i september år 2026?

Vi kan inte se att några särskilda insatser eller åtgärder vidtagits inför valet i september år 2026.

De förtroendevaldas upplevelse av tryggheten i Region Dalarna

Revisionsfråga 6: Hur upplever förtroendevalda i Region Dalarna sin trygghet i dagsläget?

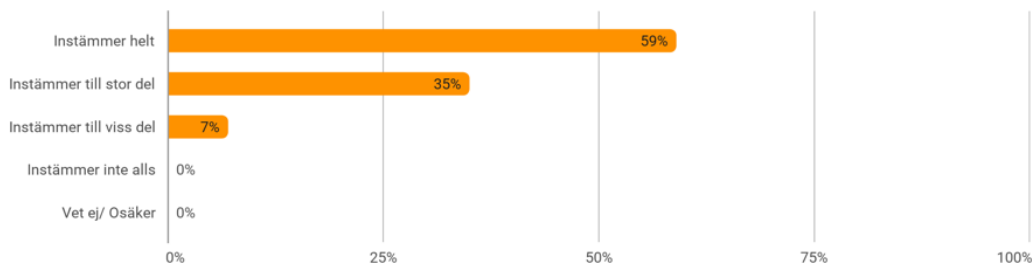
lakttagelser

I enkätundersökningen ställdes en fråga om de förtroendevalda sammantaget upplever sig trygga i sitt uppdrag som förtroendevald i Region Dalarna. 59 procent instämde helt i påståendet, medan 35 procent instämde till stor del och 7 procent till viss del. Resultatet indikerar, i linje med intervjuerna, att en majoritet känner en trygghet i sitt uppdrag som förtroendevald i Region Dalarna samtidigt som det finns förtroendevalda som inte alltid, i alla situationer, känner sig helt trygga. Det kan exempelvis vara kopplat till enskilda ärenden eller situationer som uppstår, exempelvis kopplat till debatter på sociala medier även om det inte alltid riktas mot en enskild förtroendevald. I intervjuerna diskuterades också utmaningen med att man som förtroendevald kan ha flera olika uppdrag, exempelvis i båda en kommun och i Region Dalarna, samt i sitt egna parti. Detta blir särskilt synbart under ett valår, där många förtroendevalda engagerar sig i valrörelsen. Vidare uppges i intervjuer med presidierna att en del råd ges

från Polismyndigheten, men att dessa kan vara svåra för politiker att följa i en valrörelse – exempelvis då synlighet är en viktig faktor.

Diagram 4 – Enkätresultat avseende upplevelse av trygghet som förtroendevald

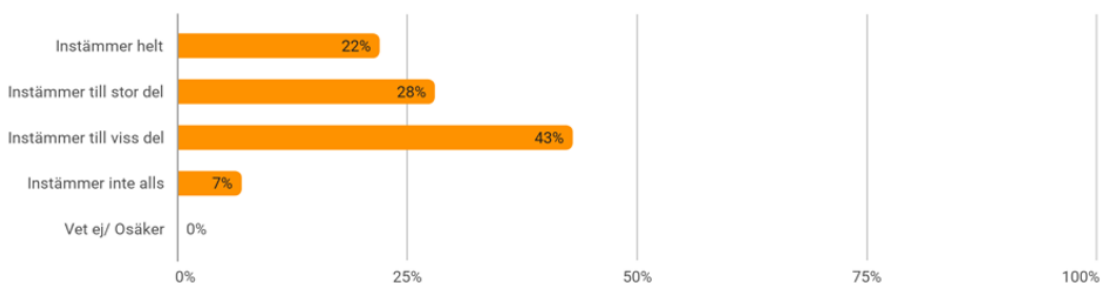
Sammantaget upplever jag mig trygg i mitt uppdrag som förtroendevald i Region Dalarna i dagsläget.

Som framgår av diagrammet nedan upplever hälften av respondenterna en oro kring ett ökat ”hårt klimat” med hot, hat och trakasserier på exempelvis sociala medier. Under intervjuer framhölls att ett hårdare klimat kan vara demokratihotande och minska viljan att engagera sig politiskt.

Diagram 5 – Enkätresultat avseende oro för ett ökat ”hårt klimat”.

Jag upplever oro kring ökat ”hårt klimat” med hot, hat och trakasserier på exempelvis sociala medier.

Vidare framgår av enkätresultatet att en majoritet, 85 procent, inte blivit utsatta för otillåten påverkan i sin roll som förtroendevald under de senaste 12 månaderna. 15 procent svarade att de i olika utsträckning blivit utsatta för otillåten påverkan under de senaste 12 månaderna. Med otillåten påverkan avses här försök att påverka förtroendevalda i beslutsfattande, om den drabbade uppfattar att syftet var att påverka beslutsfattandet. Det kan ta sig uttryck i många olika former, exempelvis subtila anspelningar, hot om att ta sitt eget liv till trakasserier, skadegörelse, korrupcion, hot om våld och våld.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 6: Hur upplever förtroendevalda i Region Dalarna sin trygghet i dagsläget?

Enkätresultatet indikerar, i linje med intervjuerna, att en majoritet känner en trygghet i sitt uppdrag som förtroendevald i Region Dalarna samtidigt som det finns förtroendevalda som inte alltid, i alla situationer, känner sig helt trygga. Vidare ser vi att hälften av respondenterna upplever en oro kring ett ökat "hårt klimat" med hot, hat och trakasserier på exempelvis sociala medier. Vi ser också att det finns förtroendevalda som har blivit utsatta för otillåten påverkan i sina roller under de senaste 12 månaderna. Risken för otillåten påverkan bör särskilt beaktas i riskanalyser, utifrån de nationella myndighetsgemensamma lägesbilder och kunskapsrapporter som tagits fram kopplat till välfärdsbrottslighet och möjliggörare.¹

Samarbetet med de politiska partierna

Revisionsfråga 7: Hur ser Region Dalarnas samarbete ut med de politiska partierna?

lakttagelser

Av intervju med säkerhetschef framgår att det i dagsläget inte finns några särskilda etablerade forum eller samarbete med de politiska partierna och säkerhetsfunktionen i Region Dalarna.

Av enkätresultatet² framgår att 77 procent (66 procent) av respondenterna känner till vem som är säkerhetsansvarig inom det egna partiet, att 49 procent (43 procent) känner till vem som är säkerhetsansvarig i Region Dalarna samt att 74 procent (51 procent) känner till Region Dalarnas säkerhetspolicy om hot och våld.

Svar på revisionsfråga

Revisionsfråga 7: Hur ser Region Dalarnas samarbete ut med de politiska partierna?

Region Dalarna har inget formellt eller etablerat samarbete med de politiska partierna, utan kontakt sker framför allt genom regionråden och Region Dalarnas säkerhetschef. Vi noterar att det är betydligt fler förtroendevalda som år 2026 jämfört med år 2022 känner till vem som är säkerhetsansvarig inom det egna partiet respektive känner till vem som är säkerhetsansvarig i Region Dalarna samt känner till Region Dalarnas säkerhetspolicy om hot och våld.

---

¹ Se exempelvis Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2025 (Polismyndigheten m.fl.), Myndighetsgemensam rapport om välfärdsbrottslighet inom vård och omsorg (Polisen, 2024) samt Otillåten påverkan från kriminella och extremistiska grupperingar (Brå, 2025). I detta sammanhang kan också nämnas den kunskapsrapport som forskningssamarbetet Sverige mot organiserad brottslighet (Smob) som redovisar att fler än 300 personer inom de kriminella nätverken har eller har haft politiska förtroendeuppdrag, varav 73 har uppdrag under denna mandatperiod. Enligt rapporten handlar det främst om politiker på kommunal eller regional nivå.

² Inom parentes anges resultatet från enkätundersökningen som genomfördes år 2022.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Dalarna genomfört en uppföljande granskning av regionens ansvar för de förtroendevaldas trygghet. Granskningens syfte är att ge underlag för att kunna bedöma om regionstyrelsen vidtagit erforderliga åtgärder för att säkerställa tryggheten för förtroendevalda.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen *inte helt* har vidtagit erforderliga åtgärder för att säkerställa tryggheten för förtroendevalda.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen. Dessa bygger på tidigare lämnade rekommendationer som efter genomförd granskning inte bedöms fullt ut hanterade eller åtgärdade:

- Tydliggör i styrande dokument på vilket sätt och i vilken omfattning Region Dalarnas ska ansvar för de förtroendevaldas trygghet, utöver kraven i gällande lagstiftning.
- Utveckla systematiken i det förebyggande arbetet för förtroendevaldas trygghet. I detta bör särskilt beaktas olika grupper av förtroendevalda utifrån olika behov av åtgärder vid utsatthet samt risken för att bli utsatt. Det förebyggande arbetet kan exempelvis handla om att införa en systematik kring informations- och utbildningsinsatser, genomförandet av lokala trygghetsundersökningar samt framtagande av anvisningar och checklistor. Utbildningsinsatser bör genomföras vid fler tillfällen än i samband med att mandatperioden startar.
- Säkerställ att Regionkontoret har ett tillräckligt skal- och tillträdesskydd i syfte att stärka skyddet mot förtroendevalda.
- Analysera risken för att förtroendevalda utsätts för otillåten påverkan och vid behov samverka med de politiska partierna, Polismyndigheten och kommunerna i Dalarna i syfte att identifiera ändamålsenliga motåtgärder för att förebygga och förhindra försök till otillåten påverkan.

2026-06-08

Karin Magnusson

Uppdragsledare

Fredrik Birkeland

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Dalarna enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av uppdragsavtal signerat 2026-02-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.